

Spis treści

Wstęp	XV
1. Główne teorie ekwiwalencji w przekładzie	1
1.1. Kontinuum sporu tłumaczeniowego – bliżej nadawcy czy odbiorcy?	1
1.2. Stopniowalność zjawiska ekwiwalencji tłumaczeniowej	5
1.3. Ekwiwalencja empiryczna	7
1.4. Ekwiwalencja na poziomie jednostek – od wyrazu do tekstu	10
1.5. Ekwiwalencja jako procedura tłumaczeniowa	13
1.6. Ekwiwalencja funkcjonalna	15
1.7. Ekwiwalencja według Mony Baker	16
1.8. Odrzucenie pojęcia ekwiwalencji	20
1.9. Ekwiwalencja tłumaczeniowa według Gideona Toury'ego	22
1.10. Teoria skoposu Vermeera	23
1.11. Główne klasyfikacje technik tłumaczeniowych	25
1.12. Ujednoczenie klasyfikacji technik Vinaya i Darbelneta, Newmarka oraz Chestermana – sprowadzenie do jednej klasyfikacji	34
2. Dyskurs prawny jako język prawa	41
2.1. Język specjalistyczny	42
2.2. Kategoryzacja języków specjalistycznych S. Gruczy	49
2.3. Definicje i kategoryzacje języka prawa	51
2.4. Główne cechy anglojęzycznego dyskursu prawnego	55
3. Nieprzystające terminy prawne oraz ich ekwiwalenty	67
3.1. Wstęp do analizy ekwiwalentów angielskich terminów polskiego prawa rodzinnego i spadkowego	67
3.1.1. Źródła prawa brytyjskiego	67
3.1.2. Źródła prawa polskiego	69
3.1.3. Prawo spadkowe	69
3.1.4. Prawo rodzinne	70
3.1.5. Cel	71

4. Terminy z zakresu prawa spadkowego	77
4.1. Termin „dziedziczenie ustawowe”	77
4.1.2. Zastosowane ekwiwalenty	77
4.1.3. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	78
4.1.4. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	79
4.1.5. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	80
4.2. Termin „dziedziczenie ustawowe co do całości spadku”	82
4.2.1. Zastosowane ekwiwalenty	82
4.2.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	82
4.2.3. Występowanie ekwiwalentów zastosowanych w tekstach paralelnych	83
4.2.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	84
4.2.5. Ćwiczenie	85
4.3. Termin „niegodność”	86
4.3.1. Zastosowane ekwiwalenty	86
4.3.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	87
4.3.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	88
4.3.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	89
4.3.5. Ćwiczenie	90
4.4. Termin „podstawienie zwykłe”/„podstawienie”	90
4.4.1. Zastosowane ekwiwalenty	90
4.4.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	91
4.4.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	92
4.4.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	93
4.5. Termin „podstawienie powiernicze”	94
4.5.1. Zastosowane ekwiwalenty	94
4.5.2. Definicje słownikowe	94
4.5.3. Proponowany ekwiwalent	95
4.5.4. Techniki zastosowane w tworzeniu ekwiwalentu „custody substitution”	96
4.5.5. Ćwiczenie	96
4.6. Termin „przyrost”	97
4.6.1. Zastosowane ekwiwalenty	97
4.6.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	98
4.6.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	99
4.6.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	100

4.6.5.	Ćwiczenie	101
4.7.	Termin „przysposobienie niepełne”	102
4.7.1.	Zastosowane ekwiwalenty	102
4.7.2.	Definicje słownikowe	102
4.7.3.	Proponowane tłumaczenie	104
4.7.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu ekwiwalentu „simple adoption”	104
4.7.5.	Ćwiczenie	105
4.8.	Termin „spadek”	105
4.8.1.	Zastosowane ekwiwalenty	105
4.8.2.	Definicje słownikowe i proponowane ekwiwalenty funkcjonalne	107
4.8.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	108
4.8.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	111
4.9.	Termin „otwarcie spadku”, „otworzyć spadek”	111
4.9.1.	Zastosowane ekwiwalenty	111
4.9.2.	Definicje słownikowe	113
4.9.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	113
4.9.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	114
4.10.	Terminy „odrzuć spadek” i „odrzuć spadek”	115
4.10.1.	Zastosowane ekwiwalenty	115
4.10.2.	Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	116
4.10.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	118
4.10.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	119
4.11.	Terminy „przyjąć spadek” i „przyjęcie spadku”	119
4.11.1.	Zastosowane ekwiwalenty	120
4.11.2.	Definicje słownikowe	120
4.11.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	121
4.11.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	122
4.11.5.	Ćwiczenie	123
4.12.	Terminy „przyjęcie proste” i „przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi”	124
4.12.1.	Zastosowane ekwiwalenty	124
4.12.2.	Definicje słownikowe	125
4.12.3.	Proponowane tłumaczenie	125

4.12.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	127
4.13. Terminy „przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza”, „przyjąć spadek z ograniczeniem odpowiedzialności za długi”, i „przyjąć spadek z dobrodziejstwem inwentarza”	128
4.13.1. Zastosowane ekwiwalenty	128
4.13.2. Definicje słownikowe	131
4.13.3. Proponowane tłumaczenie	131
4.13.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	133
4.13.5. Ćwiczenia	135
4.14. Zwroty „testamenty zwykłe” i „testamenty szczególne”	135
4.14.1. Zastosowane ekwiwalenty	135
4.14.2. Definicje słownikowe i proponowane ekwiwalenty funkcjonalne	136
4.14.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	138
4.14.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	139
4.15. Termin „(testament) podróżny” [termin faktyczny, zgodnie z definicją Morawskiego (1980: 187)]	139
4.15.1. Zastosowane ekwiwalenty	139
4.15.2. Definicje słownikowe	140
4.15.3. Proponowane tłumaczenie	140
4.15.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	141
4.15.5. Ćwiczenie	141
4.16. Termin „zachówek”	142
4.16.1. Zastosowane ekwiwalenty	142
4.16.2. Definicje słownikowe i proponowane ekwiwalenty funkcjonalne	142
4.16.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	143
4.16.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	144
4.17. Termin „zachówek” – wyrażenia i zwroty	146
4.17.1. Zastosowane tłumaczenia wyrażen i zwrotów	146
4.17.2. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	148
4.17.3. Ćwiczenia	153
4.18. Termin „zapis”	154
4.18.1. Zastosowane ekwiwalenty	154
4.18.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	154
4.18.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	156

4.18.4. Techniki zastosowane w tworzeniu ekwiwalentu „legacy”	157
4.19. Termin „zapis” – wyrażenia i zwroty	158
4.19.1. Zastosowane tłumaczenia wyrażen i zwrotów	158
4.19.2. Występowanie angielskich fraz/wyrażen/zwrotów w tekstach paralelnych	159
4.19.3. Ćwiczenia	161
5. Terminy z zakresu prawa spadkowego i rodzinnego	163
5.1. Termin „orzeczenie o przysposobieniu”	163
5.1.1. Zastosowane ekwiwalenty	163
5.1.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	164
5.1.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	165
5.1.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	166
5.1.5. Ćwiczenie	167
5.2. Termin „majątek wspólny”	168
5.2.1. Zastosowane ekwiwalenty	168
5.2.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	170
5.2.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	171
5.2.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	173
5.2.5. Ćwiczenie	174
5.3. Termin „błąd”, „pod wpływem błędu”	175
5.3.1. Zastosowane ekwiwalenty	175
5.3.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	176
5.3.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	177
5.3.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	178
5.4. Termin „groźba”, „pod wpływem groźby”	179
5.4.1. Zastosowane ekwiwalenty	179
5.4.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	180
5.4.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	182
5.4.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	184
5.4.5. Ćwiczenie	185
5.5. Termin „orzeczenie o uznaniu za zmarłego”	185
5.5.1. Zastosowane ekwiwalenty	185
5.5.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	186
5.5.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	189
5.5.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	189
5.5.5. Ćwiczenie	190

6. Terminy z zakresu prawa rodzinnego	191
6.1. Termin „władza rodzicielska”	191
6.1.1. Zastosowane ekwiwalenty	191
6.1.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	192
6.1.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	194
6.1.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	196
6.1.5. Termin „władza rodzicielska” – wyrażenia i zwroty	196
6.1.6. Ćwiczenia	200
6.2. Termin „ośrodek adopcyjny”	201
6.2.1. Zastosowane ekwiwalenty	201
6.2.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	202
6.2.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	204
6.2.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	205
6.2.5. Ćwiczenie	205
6.3. Termin „okoliczności wyłączające zawarcie małżeństwa”	206
6.3.1. Zastosowane ekwiwalenty	206
6.3.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	207
6.3.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	208
6.3.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	209
6.3.5. Ćwiczenie	209
6.4. Termin „przysposobienie pasierba”	210
6.4.1. Zastosowane ekwiwalenty	210
6.4.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	210
6.4.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	211
6.4.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	212
6.4.5. Ćwiczenie	212
6.5. Termin „rozwiązanie stosunku przysposobienia”	213
6.5.1. Zastosowane ekwiwalenty	213
6.5.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	215
6.5.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	217
6.5.4. Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	218
6.5.5. Ćwiczenie	218
6.6. Termin „uznanie ojcostwa”	219
6.6.1. Zastosowane ekwiwalenty	219
6.6.2. Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	220
6.6.3. Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	221

6.6.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	223
6.6.5.	Ćwiczenie	223
6.7.	Termin „wyrok orzekający separację”	224
6.7.1.	Zastosowane ekwiwalenty	224
6.7.2.	Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	225
6.7.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	227
6.7.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	228
6.8.	Termin „wyrok ustalający ojcostwo”	229
6.8.1.	Zastosowane ekwiwalenty	229
6.8.2.	Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	230
6.8.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	231
6.8.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	232
6.9.	Termin „nieistnienie małżeństwa”	232
6.9.1.	Zastosowane ekwiwalenty	232
6.9.2.	Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	234
6.9.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	237
6.9.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	238
6.10.	Termin „powództwo o ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa” ..	239
6.10.1.	Zastosowane ekwiwalenty	239
6.10.2.	Definicje słownikowe i proponowany ekwiwalent funkcjonalny	240
6.10.3.	Występowanie ekwiwalentów w tekstach paralelnych	241
6.10.4.	Techniki zastosowane w tworzeniu dotychczas opublikowanych ekwiwalentów	243
6.10.5.	Ćwiczenia	244
7.	Wnioski	247
7.1.	Klasyfikacja technik stosowanych w tłumaczeniu nieprzystających terminów prawnych	247
7.1.1.	Technika ekwiwalentu funkcjonalnego	247
7.1.2.	Technika hiperonimu	248
7.1.3.	Technika hiponimu	248
7.1.4.	Technika ekwiwalentu opisowego	248
7.1.5.	Technika częściowego przesunięcia semantycznego	248
7.1.6.	Technika całkowitego przesunięcia semantycznego	249
7.1.7.	Technika terminologizacji	249
7.1.8.	Technika transpozycji	250
7.1.9.	Dublet tłumaczeniowy	250

7.1.10. Technika uznanego (oficjalnego) tłumaczenia Newmarka	251
7.2. Zalety i wady technik używanych w tłumaczeniu nieprzystających terminów prawnych	251
7.3. Zestawienie ekwiwalentów funkcjonalnych zaproponowanych w części badawczej	255
Klucz do ćwiczeń	263
Bibliografia	271